

Jaarverslag 1975 van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging

Het ledental

In 1975 overleden de navolgende leden: K. W. Ledeboer, ir. I. D. Sepers, ir. J. Tenge.

Als lid bedanken

J. G. A. la Bastide, B. T. Bosman, E. ten Cate Hzn., A. P. J. G. Claessen, E. T. G. Elton, mevrouw M. van Florenstein Mulder-Muller, L. Fokkema, D. C. Hasselman, J. D. Rozenboom.

Als donateur bedanken

A. Graf zu Ortenburg (lid geworden), Stichting "De Spaarbank Hoogeveen", Verenigde Papierfabriek Eerbeek N.V.

Als nieuwe leden traden toe

W. H. J. de Beaufort, G. van den Berg, E. J. Dik, D. Doom, A. J. Jacobs, J. W. A. Jansen, C. M. W. de Jong, G. H. Ch. Kiel, J. J. E. Kortman, A. E. Kuhlmann, J. D. Lemckert, H. K. M. Lugtmeijer, J. H. Mazler, R. G. Monster, P. J. Noelmans, J. W. J. van Nunen, F. Nijpjes, G. Odenthal, P. J. H. Reijnders, K. D. Romijn, F. Tiemens, H. G. Tabois, Th. J. Vette, W. Vos, G. Waller, A. Graf zu Ortenburg (was donateur).

Het aantal nam derhalve toe met 14, zodat ultimo 1975 het ledental bedroeg 325 en het aantal donateurs 67.

De contributies

In 1975 werden de contributies en abonnementsgelden niet gewijzigd.

contributie gewoon lid	f 52,— per jaar;
contributie echtgenote-lid	f 12,50 per jaar;
donaties minimaal	f 50,— per jaar;
gewoon abonnement	f 47,— per jaar;
abbonementen voor studenten	f 33,50 per jaar;
buitenlands abonnement	f 52,— per jaar.

Wel werd besloten met ingang van 1 januari 1976 de mogelijkheid te openen voor leden boven 65 jaar alleen lid van de vereniging te zijn, zonder daarbij tevens genoodzaakt te zijn een abonnement op het tijdschrift te hebben; contributie-hoogte f 12,50 per jaar.

Het bestuur

Begin 1975 was het bestuur als volgt samengesteld:

B. van Vloten, voorzitter;
M. M. G. R. Bol, vice-voorzitter;
A. D. Verhoeff, secretaris;
P. H. Pels Rijcken, penningmeester;
E. P. L. Hessels, lid;
A. van Maaren, lid;
A. Schotveld, lid;

Het tijdschrift

De samenstelling van de redactiecommissie was begin 1975 als volgt:

J. van den Bos, voorzitter;
H. M. Heybroek, secretaris;
B. T. Bosman;
meij. M. G. Goosen;
G. J. den Hartog;
H. Meijers;
P. H. Pels Rijcken (namens het bestuur).

Van het tijdschrift verschenen 10 nummers (2 maal een gecombineerd nummer) en het totaal omvatte 278 pagina's.

De oplage was ca. 1175 stuks. Het aantal abonnementen — naast leden en donateurs — bedroeg eind 1975: 731.

Evenals vorige jaren vergoedde het Staatsbosbeheer de kosten van publikaties van algemeen voorlichtende aard tot een bedrag van f 6.000,-. Het Boschap droeg wederom een bedrag van f 1.000,- bij in de uitgaven voor het tijdschrift.

Binnen de kring van redactie, bestuur en ledenvergadering kwam een bezinning op vorm, inhoud en presentatie van het tijdschrift op gang.

Werkgroep zaadcomité

Deze werkgroep bestaande uit:

R. Koster, voorzitter;
P. Dictus;
G. Elzenga;
H. J. Gerritsen;
M. Jacobi;
W. Kriek;
E. M. Lammerts van Bueren;
R. H. Leemhuis;

H. A. Ludwlg;
C. J. Stefels;
heeft voorstellen ingediend om te komen tot de oprichting van een zaadcomité door het Bosschap.

Het bestuur heeft deze voorstellen integraal overgenomen en heeft aan het Bosschap voorgesteld over te gaan tot de instelling van een dergelijk comité, overeenkomstig de door de werkgroep geformuleerde doelstelling, taak en samenstelling van het comité. Het Bosschap heeft ingestemd met dit voorstel. De werkgroep kon haar activiteiten nu als beëindigd zien en werd onder dankzegging door het bestuur gedechargeerd.

Studiekringcommissie

De samenstelling van het bestuur was begin 1975 als volgt:

C. P. van Goor, voorzitter;
J. van den Burg, secretaris;
J. van den Bos, lid;
J. J. Kalb, lid;

A. Schotveld, lid (bestuursvertegenwoordiger);
J. van den Burg trad af op 1 februari 1975 en werd als secretaris opgevolgd door J. J. Westra.

De Studiekring hield op 21 november 1975 haar jaarlijkse bijeenkomst.

Het thema van deze bijeenkomst luidde: "Het bos als levensgemeenschap — instandhouding en ontwikkeling". De begripsbepalingen ten behoeve van de preadviezen werden vastgelegd door H. Doing en V. Westhoff. De preadviezen werden uitgebracht door V. Westhoff, J. H. A. Boerboom, H. Doing, G. Sissingh en A. J. van der Poel.

De discussie stond onder leiding van J. H. Smittenberg. Zie voor nadere gegevens het Nederlands Bosbouw Tijdschrift no. 3 van maart 1976.

Kascommissie en financieel beheer

De kascommissie was in 1975 als volgt samengesteld:
W. E. Meyerlnk;
J. B. Thate;
J. L. Volmuller.

De rekening 1975 sloot met een batig saldo van f 22.111,70. De balans van de vereniging toonde per ultimo 1975 een kapitaal, groot f 93.218,63. Het eindsaldo van het Van Schermbeekfonds was groot f 3.440,77 en van het Van Disselfonds f 4.383,93.

Adviescommissie van het bestuur

De commissie bestond in 1975 uit:
G. J. den Hartog;
G. Hellinga;
H. A. van der Meiden;
J. F. A. Molenaars.

Vertegenwoordigingen

De vereniging was in de volgende personen vertegenwoordigd in verschillende organen, commissies e.d.
J. de Hoogh (†)
In het Nationaal Comité Boomfeestdag;

H. van Medenbach de Rooij
in de werkgroep Public Relations
van het Bosschap;

B. van Vloten
in de Bosbouwvoorlichtingsraad;

H. A. van der Meiden
J. F. A. Molenaars
D. Sikkell
J. Sipkens
in het College van Advies voor
Bosbouwstructuraangelegenheden
van het Bosschap;

J. L. Guldemond
in de Nationale Populerencommissie.

Diverse aangelegenheden

Bij testamentaire beschikking is door wijlen P. C. Drost, oud-lid van de vereniging gelegateerd een bedrag van f 1.500,- te bestemmen voor een algemeen belang van de Nederlandse Bosbouw.

— Bij brief van 28 november 1975 heeft het bestuur zich gewend tot de leden van de vaste Commissie voor Landbouw en Visserij in de Tweede Kamer der Staten Generaal. In dit schrijven werd aandacht gevraagd en een standpunt weergegeven ten aanzien van de problemen rond de Departementale plaats van het Staatsbosbeheer.

— Het bestuur organiseerde in juni 1975 een excursie naar Denemarken, waaraan door ruim 50 personen werd deelgenomen.

Het succes van de excursie was mede te danken aan de grondige voorbereiding door en uitstekende begeleiding van G. Memelink.

De diverse in Denemarken georganiseerde excursies hadden als thema's:

- instandhouding en uitbreiding eikenbos;
- de problematiek van de cultuur van de beuk;
- naaldhout en loofhout in menging op zeer rijke gronden.

Het verslag van de excursie is opgenomen in het tijdschrift no. 9 van september 1975 (blz. 212 t/m 221).

— Het bestuur was aanwezig bij het afscheid van G. Hellinga als hoogleraar aan de Landbouwhogeschool te Wageningen.

— Besloten werd tot een vernieuwde uitgave van het boek Boomzaden te komen onder verantwoordelijkheid van de KNBV. Mej. D. E. Boeyink werd bereid gevonden als auteur op te treden.

Een begeleidingscommissie werd samengesteld; deze

is als volgt:

W. Kriek (voorzitter);

J. Beekendam;

P. Dictus;

H. J. Gerritsen;

M. Jacobi (plaatsvervangend);

E. M. Lammerts van Bueren.

De 49e voorjaarsbijeenkomst

In verband met de excursie naar Denemarken van 1 tot 5 juni werd besloten de voorjaarsbijeenkomst te beperken tot één dag.

Deze werd gehouden op 2 mei 1975 te Nieuw Millingen.

Het verslag hiervan is opgenomen in het tijdschrift no. 7/8 van juli/augustus 1975 (bladzijde 194 t/m 196).

De 51e najaarsbijeenkomst

De najaarsbijeenkomst vond plaats op 30 en 31 oktober, te Doetinchem. Deze bijeenkomst was gericht op het historische landgoed, met name op de instandhoudingsproblematiek.

De excursie vond plaats op het landgoed Middachten.

Het verslag van de najaarsbijeenkomst is opgenomen in het tijdschrift no. 12 van december 1975 (bladzijde 265).

A. D. Verhoeff

Merkengids 1976

Aankondiging

Op het IMAG (Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen te Wageningen) wordt nu de laatste hand gelegd aan de nieuwe Merkgids, ter vervanging van de in 1966 verschenen editie.

De gids, die vanwege zijn veelzijdigheid tevens als handboek voor de Nederlandse land-, tuin, en bosbouwmechanisatie kan worden beschouwd en in een grote behoefte zal voorzien, geeft een groepsgewijs overzicht van alle soorten land-, tuin- en bosbouwmachines en aanverwante apparatuur met vermelding van de merken en de namen en adressen van de betreffende Nederlandse Importeurs en -fabrikanten.

De gids kost f 40,- en omvat 500 pagina's met 1200 afbeeldingen.

Na verschijning zal nog uitvoerig aandacht aan deze uitgave besteed worden.

Oogstverwachtingsbericht voor Boomzaden seizoen 1976/77

De oogstverwachting voor naaldboomzaden is over het algemeen teleurstellend. Van loofboomzaden kan een goede oogst worden verwacht, zij het dan dat van enkele boomsoorten (o.a. de beuk) veel loze zaden voorkomen, wellicht tengevolge van de droogte.

Ten aanzien van de belangrijkste boomsoorten kunnen de volgende verwachtingen worden vermeld.

groveden: beneden middelmatig.

Slechts incidenteel zal het mogelijk zijn tot oogsten over te gaan. Voor het volgende seizoen is de verwachting wat gunstiger.

Corsicaanse den en *Oostenrijkse den*: eveneens een beneden middelmatige oogst; ook het volgende seizoen kan niet op een betere oogst worden gerekend.

lariks: een middelmatige oogst. Wellicht loont het de moeite incidenteel tot oogsten over te gaan.

fljnspar: verwachting beneden middelmatig.

douglas: de aanvankelijke hoop op een goede oogst werd in de loop van de (droge) zomer weer teniet gedaan. De in het najaar hier en daar wel aanwezige kegels bleken onvoldoende goede zaden te bevatten.

inlandse eik: een goede tot zeer goede oogst.

beuk: aanvankelijke verwachting goed tot zeer goed; op droogtegevoelige groeiplaatsen echter veel loze zaden.

els en berk: middelmatige tot vrij goede oogst.

Amerikaanse eik: middelmatige oogst.

es: misoogst.

esdoorn: goede oogst.

Heidemij Nederland
Staatsbosbeheer

Persberichten Ministerie van Landbouw en Visserij

Uitbreiding lepeziekte gevreesd

Naar schatting staan nog een 60.000 oude lepen in ons land. Daarnaast zijn na 1960 ongeveer 1 miljoen jonge lepen aangeplant. Deze worden thans bedreigd door zowel de agressieve als de niet-agressieve vorm van lepeziekte. De grote haardgebieden zijn Zuid-Limburg, Noordwest Overijssel, Noord-Holland (incl. Texel), de Noordoostpolder en de Flevopolder. Kleine haarden komen plaatselijk in vrijwel alle provincies voor. De warme zomers van 1975 en 1976 hebben het uitkomen van meer generaties, de ziekte verspreidende, lepespintkevers veroorzaakt.

Ondanks het opruimen van duizenden aangetaste bomen, geeft deze explosie van lepespintkevers een verdere uitbreiding van de lepeziekte te vrezen. De Plantenziektenkundige Dienst en het Staatsbosbeheer werken thans nadere maatregelen uit.

Jacht op kleine rietgans per 15 november 1976 gesloten

Minister mr. A. van der Stee (landbouw en visserij) heeft de jacht op de kleine rietgans met ingang van 15 november 1976 gesloten.

De bewindsman acht de getalsterkte van de kleine rietgans gering en is bovendien van mening dat eventuele schade, door deze soort veroorzaakt, binnen het bestaande jachtregime niet in beduidende mate beperkt zou kunnen worden.

Boekbespreking

Mitchell, A. Elseviers Bomengids voor Noord- en West-Europa Elsevier - Amsterdam/Brussel 1976; 440 pag., 40 kleurplaten, talrijke zwartwit tekstfiguren.

Deze bomengids stelt zich ten doel het de lezer mogelijk te maken elke boom die hij in zijn omgeving en in parken en tuinen tegenkomt, op naam te brengen. De schrijver heeft dan ook gekozen voor een zodanige graad van volledigheid dat alle boomsoorten en de meeste variëteiten die in Noord- en West-Europa buiten groeien, behandeld worden en via de opgestelde tabellen geïdentificeerd kunnen worden. Alleen ten aanzien van soorten die beperkt zijn tot zeer gespecialiseerde arboreta wordt een voorbehoud gemaakt.

In de inleidende hoofdstukken wordt een en ander verteld over de opbouw van een boom, over de structuur van de weefsels en over de wijze van groei. Ook de levensfuncties worden kort beschreven. Vervolgens komt een inleiding tot de determinatietabellen, de tabellen zelf en tenslotte de beschrijving van de verschillende boomfamilies, -geslachten, -soorten en, zo nodig, variëteiten.

De auteur legt er terecht de nadruk op dat volledig betrouwbare identificatie gebaseerd dient te zijn op bloei- en vruchtkenmerken en dat vegetatieve kenmerken op de tweede plaats komen. Anderzijds wijst hij erop dat juist bij bomen bloemen en vruchten vaak niet of onvolledig beschikbaar zijn, zodat hij om praktische redenen zijn tabellen in hoofdzaak baseert op gemakkelijk waar te nemen vegetatieve kenmerken. De bomen worden op deze basis ingedeeld in een aantal grote, taxonomisch nogal heterogene groepen. Hoe Gymnospermen en Angiospermen worden onderscheiden wordt in de tekst duidelijk gemaakt, waarna deze hoofdgroepen ingedeeld worden naar opvallende kenmerken zoals: afwijkende bladkleur, bladgrootte, boomvorm (treurvorm, fastigiata groei, e.d.), bastkenmerken enz. Deze aanpak kan in de praktijk tot bruikbare resultaten leiden, mits alle soorten en variëteiten die men kan tegenkomen, inderdaad gedekt worden. Nieuwe introducties en variëteiten die in dit boek niet genoemd worden, zullen dan ook grote problemen opleveren.

De uitvoering van het boek is zonder meer verzorgd te noemen. De gekleurde platen zijn goed en duidelijk, met name de afbeeldingen van takken, kegels, vruchten en bloemen zijn uitstekend. Het opnemen van boomsilhouetten is wat meer problematisch in verband met de variabiliteit van de boomvorm in afhankelijkheid van zijn groeiomstandigheden. De zwartwittekeningen zijn technisch goed al komen sommige ervan door te sterke verkleining niet geheel tot hun recht. Deze tekeningen van takken en kegels gaan vergezeld van een lijnstukje dat correspondeert met een lengte van 3 cm.

Het is jammer dat deze verdienstelijke opzet en uitvoering ontsierd worden door een groot aantal fouten. Een deel hiervan zijn eenvoudige vertaalfouten, zoals "saphout" voor spint, "hardhout" voor loofhout, "breedbladige soorten" voor loofbomen. Daarnaast komen verwarrende termen voor, zoals "houtvaten" waar tracheïden en libriformvezels in loofhout worden bedoeld, terwijl "tracheïden" alleen in naaldhout zouden voorkomen. Evenmin is het juist dat een kurk cambium aan de buitenzijde een laag "bastcellen" afzet (blz. 18). Uit het bijschrift bij de figuur op blz. 18 zou men moeten concluderen dat in naaldhout geen mergstralen voorkomen. De bijschriften bij de afbeelding op blz. 45 (coniferenkegels) zijn door elkaar geraakt en gedeeltelijk fout; daar de afbeeldingen later bij de beschrijvingen van de soorten terugkeren, zijn ze wel te identificeren. Op blz. 45 is de kegel van *Picea abies* rechtopstaand afgebeeld, terwijl dezelfde figuur op blz. 138 in de juiste stand is geplaatst. Ook elders in het boek komen verwarringen van bijschriften bij figuren voor (b.v. blz. 259).

Vervolgens is het een bezwaar dat de pretentie van volledigheid ten aanzien van de variëteiten niet is waar gemaakt. Zo ontbreekt bij de populieren de variëteit 'Gelrica'. Ook ten aanzien van de iepen vallen diverse opmerkingen te maken. Iedere specialist op dendrologisch gebied zal zeker in staat zijn nog meer fouten en onvolledigheden te signaleren.

Het is bijzonder jammer dat een boek als dit, waarin zeer goed basismateriaal is verwerkt en dat door zijn opzet in een grote behoefte zou kunnen voorzien, zoveel fouten bevat dat zijn bruikbaarheid voor een leek op dendrologisch gebied hierdoor wel zeer twijfelachtig is geworden. Voor degene die in dit vakgebied redelijk thuis is, is het echter door zijn brede opzet en uitstekende illustratie wel een waardevolle aanwinst.

J. J. Westra